

Žlčník: Prečo vzniká kolika?

• Bianka Stuppacherová, Pravda 11.08.2019 11:07

[Uložiť na Facebook](#)[Páči sa mi to 93](#)

Prejavom žlčníkovej koliky je silná a veľmi neprijemná bolesť pod pravým rebrom s vyžarovaním do pravej lopatky.

Autor: SHUTTERSTOCK

Žlčník je ľudský orgán, ktorý vyzerá ako malý detský balónik. Jeho úlohou je hromadiť žlč, zelenkastú tekutinu s obsahom žlčových solí a odpadových látok, potrebnú na lepšie trávenie mastných jedál. Prečo však niekedy vzniká bolestivá žlčníková kolika? Kedy je už žlčník potrebné odstrániť a ako to, že možno bez neho žiť? Zhovárame sa s chirurgom MUDr. Júliusom Muranským, MPH, ktorý sa špecializuje na zákroky jednodňovej chirurgie v Bratislave a v Galante.

Na čo máme vlastne žlčník, keď bez neho v podstate môžeme žiť? Ved' vy ako chirurg ste vyoperovali už desiatky žlčníkov.

V žlčníku sa hromadiť a koncentruje žlč, čiže je to akási zásobáreň žlče, ktorá nám pomáha lepšie stráviť mastné jedlá. Žlč sa vytvára v bunkách pečene a do žlčníka ju privádzajú žlčovody. Špecializované bunky hepatocyty dokážu vytvoriť až liter žlče denne. Samozrejme, človek dokáže žiť bez žlčníka. Pri cholecystektómii – vyoperaní žlčníka – sa odstráni celý žlčník a žlč potom preteká rovno do dvanásťnika, čo umožňuje uspokojivé trávenie.

Žlčníkový záchvat, resp. kolika je ochorenie staré ako ľudstvo samo. Prečo k nemu dochádza?

Následkom prejedania sa, zlých stravovacích návykov, konzumácie mastných jedál alebo veľkého objemu jedla sa žlčník snaží stiahnuť a vypudit žlč, ktorá to všetko pomôže stráviť. Ak však pri tomto vypudzovaní narazi na prekážku, to znamená žlčníkový kameň, vzniknú kolikovité bolesti. Záchvat teda vzniká po jedle. Kolika sa častejšie vyskytuje u žien a výskyt žlčníkových kameňov stúpa s pribúdajúcim vekom. Rizikovou skupinou sú obézní ľudia, resp. osoby s nadváhou.

Ako taký záchvat vlastne prebieha? Existujú nejaké prvotné signály ešte pred jeho začiatkom?

Na začiatku je typické nechutenstvo, nafukovanie, pocit tlaku v bruchu. Prejavom žlčníkovej koliky je silná a veľmi neprijemná bolesť pod pravým rebrom s vyžarovaním do pravej lopatky. Táto oblasť je veľmi citlivá na dotyk. Ako som už povedal, bolest vzniká vtedy, keď sa žlčník snaží vypudit žlč, potom sa na chvíľu unávia a „kolečko“ takto pokračuje ďalej, až dovedy, kým sa žlč neuvoľní. Následne bolest ustúpi. Dĺžka trvania záchvatu je individuálna, môže to byť niekoľko minút, ale aj hodín a bolest nie je nepretržitá, ale prichádza vo vlnách – čiže vzniká akási sinusoida: bolí, neboli, bolí, neboli. Neodporúča sa preliečiť si žlčníkový záchvat doma, pacient by mal rozhodne čo najskôr vyhľadať lekára.

Inzercia OPAVIA

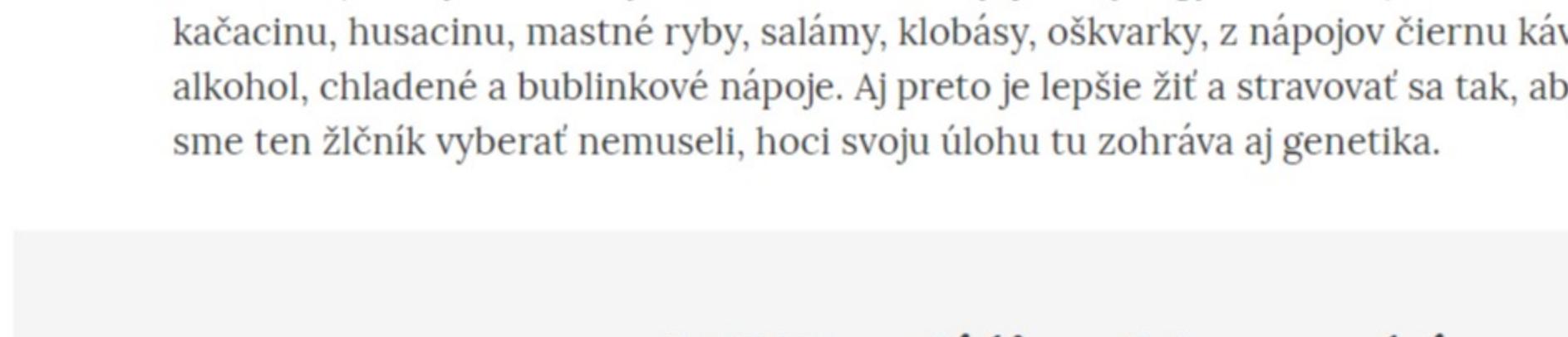

A čo môže v danej chvíli urobiť lekár? Predpokladám, že v akútnom stave nie je najvhodnejšie operovať.

Cieľom lekárov je **žlčník** najprv upokojiť a operuje sa až neskôr. Spočiatku je pacient na diéte, môže to trvať niekoľko dní, resp. týždňov. Musia sa úplne vylúčiť mastné jedlá, dôležité je piť dostatočné tekutiny a treba naozaj držať prísnu diétu – jest sucháre, piť bylinkový čaj a podobne. Čo sa týka samoliečby, pacienti zvyknú na zmiernenie bolesti najčastejšie užiť Algifén, No-Spa, švédské kvapky a podobne, ktoré uvoľňujú hladkú svalovinu žlčníka. Keď však utlmia príznaky liekmi, hrozí riziko, že lekár nepresne určí diagnózu – keďže už nie je pretlak v žlčníku a malý kameň sa nemusí zobraziť.

Prečo vlastne vznikajú žlčníkové kamene?

Sú to stvrdenuté súčasti žlče, ktoré sa môžu usadiť v žlčníku alebo v žlčových cestách. Môžu spôsobiť zápal. Mnohí ľudia majú dlhší čas žlčníkové kamene a ani o tom nevedia. Zistia to až vtedy, keď už dostanú prvý záchvat, prípadne náhodne pri vyšetreniach, ako je ultrazvuk, CT alebo MRI. Keď raz vznikne zápal, obyčajne sa po nejakom čase zase opakuje, pretože v žlčníku už je obyčajne bakteriálna chronická infekcia. Ak sa kameň dostanú do žlčových cest a upchájú ich, vzniká kolika, ale pacient môže často aj ožltiť. Najužšou prekážkou býva miesto prechodu do dvanásťnika, kde sa nachádza tzv. Oddiho sfinkter. Ak sa tento zvierač neuvoľní natoľko, aby ním kameň prešiel, môže dôjsť k nebezpečnej komplikácii nazvanej pankreatítida (zápal pankreasu).

Žlč sa vytvára v bunkách pečene a do žlčníka ju privádzajú žlčovody.

Autor: SHUTTERSTOCK

MUDr. Július Muranský, MPH.

Skončil všeobecné lekárstvo na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach, prvú atestáciu z chirurgie získal v roku 1997, druhú v roku 2003. V roku 2017 získal titul MPH. Pracoval na chirurgickom oddelení NsP sv. Lukáša v Galante, do roku 2015 ako primár tohto oddelenia. Momentálne pracuje ako chirurg na Klinike jednodňovej chirurgie REVIVE v Bratislave a v Galante.

MUDr. Július Muranský, MPH

Autor: archív MUDr. Muranského

Rýchlejšie a oveľa ďalej

Poslat zásielku

NAJČÍTANEJŠIE týždeň mesiac

Zlá strava spôsobuje depresie

Permanentná únavá? Tieto vitamíny vás v zime prebudia

Kíby: Život bez bolesti by nemal byť luxus

Otázky a odpovede o osteoporóze

Príznaky, ktoré odlišia bolest slepěho čreva od bežnej bolesti...

Gaštan plný vlákniny zasýti - je to veľmi zdravý olorvant!

Prečo naše kosti rednú

VIANOCE
V BRATISLAVE
CHRISTMAS IN BRATISLAVA

15. DECEMBER
2019 / 19:00

PRIAMY PRENOS

TA 3

Pravda tv

Dve osoby sa bavia o mne bez toho, aby som bol súčasťou takejto komunikácie.

Fico: Dohoda s Kočnerom je totálna sprostosť

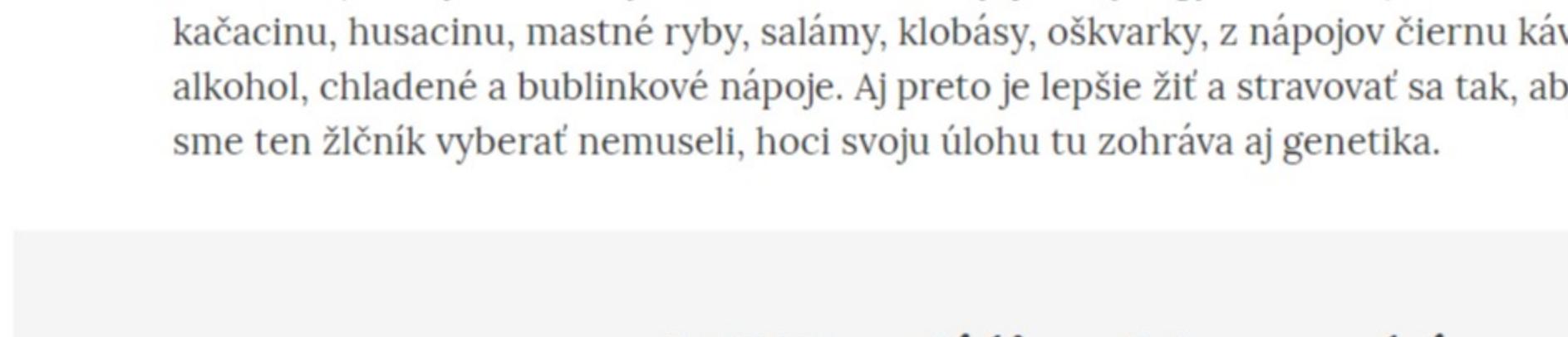
ČLÁNKY PODĽA OBLASTÍ

Pokožka a vlasov	○
Mozog a psychika	○
Zmyslové orgány	○
Ústna dutina a dýchacie ústrojenstvo	○
Srdce a krvný obeh	○
Imunitný systém	○
Metabolizmus	○
Nádorové ochorenia	○
Močovo - pohlavné ústrojenstvo	○
Pohybový aparát	○

black NOVEMBER na Answear
Obrovské zľavy na viac ako 300 módnych značiek
Answear **Nakupovať >**

NÁPADY

Veniec na dvere z rôznych vetyčiek (videonávod)

Žlč sa vytvára v bunkách pečene a do žlčníka ju privádzajú žlčovody.

Autor: SHUTTERSTOCK

Vy ste chirurg. Prečo problémový žlčník vlastne treba vybrať a nedá sa preliečiť?

Už raz vytvorených žlčníkových kameňov, ktoré sú nahromadené v žlčníku, sú liekmi nezbaviteľní. Cieľom liečby je odstrániť prekážky odtoku žlče. Keďže žlčník ako ľudský orgán nie je pre život človeka nevyhnutný, ak sú v ňom nahromadené kameň, vybera sa celý. Po odstránení žlčníka žlč odteká do dvanásťnika, rozdiel je len v tom, že sa nehromadi a nekoncentruje sa, ale odteká priebežne. Po operácii sa teda mení spôsob trávenia.

Dnes sa už žlčník v zásade odstraňuje laparoskopicky, však?

Laparoskopická operácia žlčníka, tzv. cholecystektómia, je dnes už úplný štandard. Možno ju urobiť v rámci jednodňovej chirurgie, rekonvalescenciu je krátka a riziká v porovnaní s klasickou otvorenou operáciou minimálne. Klasické otvorené operácie by sa mali robiť len pri komplikáciach alebo pri vážnych nálezech na žlčníku, ako sú nádory. Neodporúča sa preliečiť si žlčníkový záchvat doma, pacient by mal rozhodne čo najskôr vyhľadať lekára.

Žlč sa vytvára v bunkách pečene a do žlčníka ju privádzajú žlčovody.

Autor: SHUTTERSTOCK

Ako takýto záchvat vlastne prebieha? Existujú nejaké prvotné signály ešte pred jeho začiatkom?

Na začiatku je typické nechutenstvo, nafukovanie, pocit tlaku v bruchu. Prejavom žlčníkovej koliky je silná a veľmi neprijemná bolesť pod pravým rebrom s vyžarovaním do pravej lopatky. Táto oblasť je veľmi citlivá na dotyk. Ako som už povedal, bolest vzniká vtedy, keď sa žlčník snaží vypudit žlč, potom sa na chvíľu unávia a „kolečko“ takto pokračuje ďalej, až dovedy, kým sa žlč neuvoľní. Následne bolest ustúpi. Dĺžka trvania záchvatu je individuálna, môže to byť niekoľko minút, ale aj hodín a bolest nie je nepretržitá, ale prichádza vo vlnách – čiže vzniká akási sinusoida: bolí, neboli, bolí, neboli. Neodporúča sa preliečiť si žlčníkový záchvat doma, pacient by mal rozhodne čo najskôr vyhľadať lekára.

Žlč sa vytvára v bunkách pečene a do žlčníka ju privádzajú žlčovody.

Autor: SHUTTERSTOCK

Ako ked' sa kameň zakliní niekde v žlčových cestách alebo nebodaj v spomínanom Oddiho sfinkteri?

Cieľom lekárov je **žlčník** najprv upokojiť a operuje sa až neskôr. Spočiatku je pacient na diéte, môže to trvať niekoľko dní, resp. týždňov. Musia sa úplne vylúčiť mastné jedlá, dôležité je piť dostatočné tekutiny a treba naozaj držať prísnu diétu – jest sucháre, piť bylinkový čaj a podobne. Čo sa týka samoliečby, pacienti zvyknú na zmiernenie bolesti najčastejšie užiť Algifén, No-Spa, švédské kvapky a podobne, ktoré uvoľňujú hladkú svalovinu žlčníka. Keď však utlmia príznaky liekmi, hrozí riziko, že lekár nepresne určí diagnózu – keďže už nie je pretlak v žlčníku a malý kameň sa nemusí zobraziť.

Žlč sa vytvára v bunkách pečene a do žlčníka ju privádzajú žlčovody.

Autor: SHUTTERSTOCK

Prečo vlastne vznikajú žlčníkové kamene?

Sú to stvrdenuté súčasti žlče, ktoré sa môžu usadiť v žlčníku alebo v žlčových cestách. Môžu spôsobiť zápal. Mnohí ľudia majú dlhší čas žlčníkové kamene a ani o tom nevedia. Zistia to až vtedy, keď už dostanú prvý záchvat, prípadne náhodne pri vyšetreniach, ako je ultrazvuk, CT alebo MRI. Keď raz vznikne zápal, obyčajne sa po nejakom čase zase opakuje, pretože v žlčníku už je obyčajne bakteriálna chronická infekcia. Ak sa kameň dostanú do žlčových cest a upchájú ich, vzniká kolika, ale pacient môže často aj ožltiť. Najužšou prekážkou býva miesto prechodu do dvanásťnika, kde sa nachádza tzv. Oddiho sfinkter. Ak sa tento zvierač neuvoľní natoľko, aby ním kameň prešiel, môže dôjsť k nebezpečnej komplikácii nazvanej pankreatítida (zápal pankreasu).

Žlč sa vytvára v bunkách pečene a do žlčníka ju privádzajú žlčovody.

Autor: SHUTTERSTOCK

Dnes sa už žlčník v zásade odstraňuje laparoskopicky, však?